

וארטיס לפרשת השבוע

מז כט-ל. אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת... ושכבתי עם אבותי...
וקברתני בקבורתם. ביאור הטעם שיעקב ביקש בלשון בקשה ולא צווה עליו במצווה כיבוד אב, אומר המהרי"ל, כיוון שיעקב ביקש מיוסף שישבע לו שיקבור אותו בארץ ישראל, ואם היה מצווה עליו במצוות כיבוד אב אזי אי"א להישבע כי הנשבע לקיים את המצווה שבוטלה בטלה דהא מושבע ועומד מהר סיני, לכך ביקש בלשון בקשה.

מז כט. ועשית עמדי חסד ואמת. אומר רש"י חסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת שאינו מצופה לתשלום. ויש לקשות הא מובא בחז"ל במו"ק שהקשר מת יזכה לקבורה בכבוד, וא"כ כן יש לו תגמול? ומתוך ע"כ החתן המופלג בחיר תפארתה שמעון משה מלמד בעל ה'אבני שה', שאמנם הוא מקבל תגמול, אך מי שישים לב רש"י לא אומר שמדובר בחסד ללא תגמול, אלא שהוא לא מצפה לתגמול, וזה אכן נכון שהרי אף אדם לא מצפה למיתתו.

מז לא. וישחתו ישראל על ראש המטה. אומר רש"י שהודה לה: על שמי טתו שלימה ולא היה בה רוע שהרי יוסף מלך. ורבים תמהו מה הקשר בין זה שיוסף הוא מלך לזה שאין בו רשעו וי"ל דהנה לעיל על הפסוק וישמע ראובן ויצלחו מידם, אומרים חז"ל שהטעם שראובן רצה להצילו משום שהיתה לו הכרת הטוב לחלומות של יוסף, כי עד החלומות של יוסף היו לו נקיפות מצפון שמה חטאה עד הבה הוא הוציא מכלל השבטים, ובחלום שאמר יוסף אחד עשר כוכבים משתחוים לי הוברר לו שהוא נשאר כאחד השבטים, ואף יעקב ידע ד"ז, אבל כל עוד החלוט לא התגשם היה צד לומר חלומות שואו ידברו, אבל כעת כשהוא רואה שיוסף מלך, ממילא הוא הבין שחלום הוא אמת וא"כ מטתו שלימה ואין בה רשע.

מז ז. ואני בבואי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כרבת ארץ לבוא אפרתה ואקברה שם. והנה הוסיף כאן רש"י מדת ארץ הוא אפליים אמה כמדת תחום שבת. ויש להקשות הא לעיל א"כ פ"ק טז בסיפור של פטירת רחל ג"כ כתוב כבדת ארץ ולמה שם רש"י לא אמר שיה בתוך תחום שבת של אפליים אמה? וי"ל שם לא היה צורך להסביר למה קבר אותה באותו מקום. אבל כאן יעקב בא לספר ליוסף כדי שלא תהיה תרעומת עליו למה לא קברה יחד עמו ועם האבות (וכמבאר ברש"י כאן), אומר רש"י היה היה ע"פ הדיבור, והיה קשה לרש"י מה התרעומת שהיתה יכולה להיות ליוסף, וכן מה היה צורך לקבורת שם ע"פ הדיבור, הרי קיי"ל דמת מצווה קונה את מקומו ואסור לטלטלו, ולכן קברה היכן שמתה? וע"ז תירץ רש"י שהיה זה בתוך תחום אפליים אמה וקיי"ל (טור וי"ד ססד) דרק אם נמצא המת חוץ לתחום רק אז קונה את מקומו, וכשמת בתחום נקבר בעיר, והשיבו יעקב שזה ע"פ הדיבור.

מז ט. בני תוב אשר נתן לי אלוקים בזה. וברש"י בפסוק הקודם כתוב שיעקב אל רצה לברכם לפי שעתיך לצאת מהם רשעים, וממשך רש"י בפסוק שלנו שיוסף הראה לו שטר אירוסין וכתובה אז הוא ניאות לברכם. וקשה: א. הרי אדם נידון לפי שעתו (ועינין ברש"י לעיל כא ז) וא"כ שטר למה יעקב אל רצה לברכם, ועוד מה הוסיף לו שראה שטר אירוסין וכתובה? וי"ל דקושא מיתרצא בחברתה. הנה אדם נידון ע"פ מה שהוא היום, מלבד בן סורר שנידון ע"ש סופו והטעם מבואר במרש"א מכיוון שהוא נולד מיפת תואר וליתנו בסוג א"א אירוסין אז נידון ע"ש סופו, ע"כ דברי המהר"ש"א. וא"כ כאן יעקב אל רצה לברך משום שאולי ילדתם באיסור ואז דנים ע"ש סופם, וכשיוסף הראה לו שטר אירוסין שהנישואים היו בחיתר אז ממילא אין דנים אותם ע"ש סופם והנישואים לברכה. ולפ"ז יובל מה שכתבו בפסוק כ. ויברכם ביום ההוא לאמר בך יבורך ישראל. לכאורה המילה ביום ההוא מיותרת, כי היה אפשר לכתוב ויברכם לאמר, ולנ"ל י"ל שייברכם ביום ההוא היינו לפי מצבם באותו היום.

מז יא. ראות פיך לא פיללתי והנה הראה אותי אלוקים גם את זרעך. ולפי דברי חז"ל יובנו הדברים היטב. הנה בימות ס': סימן לעבירה הדרוקן - וברש"י שם פניהם של עוברי עירה מיומין ובגמי בשבת קט: תקנה לזה שישתה כוס עקרין. אך דא עקא צרתה בצידה, כי נהיה הוא עקר מלהוליד (שבת ק). ולפ"ז כך הפירוש ויאמר ישראל אל יוסף ראה פיך - היינו אני רואה את פיך שהן טטרותם כקודם שהלכת ופיך לא הוריקו, סימן שזה נכשלת עם אשת פוטיפר. ואם תמצא לומר, שהוא שמה כוס עקרין ולכן פניו עדיין טטרות: על זה י"ל הנה הראה לי אלוקים גם את זרעך, סימן שלא שתה כוס עקרין.

מז טז. וידגו לרוב בקרב הארץ. רבים מקשים הלא בכל הפקודים לא תמצא ששטב מנש ואפרים היו יותר משאר השבטים כשנפקדו במדבר ובערבות מואב? וי"ל שברכת יעקב היתה בקרב הארץ והיינו שיפרו רק כשהיה בארץ ישראל ובאמת מציינו שבהינסם לארץ בשבע שנים שכבשו אז חלה עליהם ברכת יעקב כי תרבו כדגי הים שאין מספר לתולדותם, ולכן כתוב ביהושע וידברו בני יוסף את יהושע רב ממודע ותתם לי נחלה גורל חלק וחבל אחד ואני עם לב. קול אליהו.

מז כ. בך יבורך ישראל לאמר שיימן אלוקים כאפרים וכמנשה. מה הטעם מברכים באפרים ומנשה ולא באבות הקדושים ושאר השבטים שהיו מורמים מאפרים ומנשה

דכתיב עליהם שהם רק דומים לשבטים דכתיב כראובן ושמעון היו לו? י"ל, אומר רבי שלמה בלדך, שהתורה באה לומר שאף שתמיד יש ירידת הדורות והדור הבא אפחות מהדור שלפניו ביר"ש, אנו מברכים את ילדינו שהדור הבא יהיה שווה לדור שלנו וכאפרים ומנשה שלמרות שהיו בדור אחריו השבטים הם נשארו כראובן ושמעון, וזהו הברכה לילדיו שלא תחול בהם ירידת הדורות.

מז כב. ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך. וברש"י שם ממש היא תהיה לך, וממשך רש"י חלק אחד יתירה על אחיך. ולכאורה תמוה הרי כתוב שכם אחד ומנלן לרש"י שזה גם שכם וגם חלק נוסף? וי"ל שהיה קשה לרש"י איך אפשר להעביר חלק נוסף בארץ ישראל, הרי זה העברת נחלה מנן לבן וכיוון שעדיין לא קיבלו את ארץ ישראל אז דבר שלא בא לעולם? וע"ז י"ל, אומר הפנים יפות, הנה יש דין שאפשר לקנות דשבללע"י יחד עם דבר שבא לעולם (חומי רט) וכאן אתם שם שהיתה ברשותם כי כבשוה בניו, ויחד עם זה יכל לתת לו גם חלק נוסף בארץ ישראל אע"פ שלא בא לעולם.

מז כב. אשר לקחתי מיד האמורי חברבי ובקשתיו. ובתרגום אש"ר "בצולתי ובבנותי", והיינו בתפילה ובקשה (כמו שביאר במכילתא בבשלה ב.). ויש לבאר למה תפילה נקראת חרב, ואילו בקשה נקראת קשת? י"ל, אומר הרב מברסיק, כי כח החרב היא להמית ע"י מגע, אבל הקשת ממית רק ע"י שזורך מרחוק, והיא ע"י בעצם כוחה להמית חרב. ולפ"ז מובן היטב שתפילה נתקנה ע"י אנשי כנה"ג ועצם תיבותיה יש בהם כח להועיל וכל המתפלל תפילתו נשמעת, אבל בקשה שנעשית ע"י כל יחיד ויחיד תלוי מי הוא המבקש, אם הוא מספיק גדול וא בקשתו נשמעת וכמו שמצינו מי שיש לו חולה בביתו ילך אצל חכם ויבקש רחמים, וא"כ הוא קקשת שהשימוש בה מועיל רק בשימוש נכון.

מז ג-ד. ראובן בכורי אתה וגו' פחו כמים. וברש"י משום שחללת את השכינה שעלית על יצועי תפיסד את הכהונה. מה הקשר בין חילול כבוד השכינה ללקיחת הכהונה מראובן. מתוך הגה"ק מאוסטרזאבא י"ל הנה רש"י ביושליחי' מספר לנו מה הטעם שראובן בלבד לא משבב אביו, משום דחס המקום על כבוד הצדיק יותר מכבודו. וא"כ כאן חס על כבוד אמו הצדיקה שלא תהיה פחותה מישפחת רחל, וזה עדיף על כבוד השכינה, עכ"ל. והנה איתא בגדרים לב. דהטעם שניטלה הכהונה מישם בן נח"ו הוא משם שהקדים ברכת אברהם לברכת המקום, ואילו בארובן שם עשה בסדר ביה שהקדים ברכת אברהם לברכת המקום (כי ש"ל שכבוד צדיק באמת כן עדיף על כבוד המקום) א"כ לשיתנו הכהונה היתה יכולה להשאר אצל שם ולא דווקא אצל צאצאי אברהם, (אלא אולי אצל בנות תמר בתו של שם שיצאו ממנה פרץ וזרח).

מז ה. שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרותיהם. אומר רש"י שם היו בעצא אחת על מכירת יוסף כיון דכתיב ביה ויאמרו איש אל אחיו ועתה לכו ונהרגוהו (לעיל לו יט) מי הם? אם תאמר ראובן או יהודה הלא היו נגד הריגתו, ואם בני השפחות הרי לא הייתה שנתם שלמה שנה? והוא נער בני בלהה ובני זילפה. ישכר וזבולון לא היו מדברים בפני אחיהם הגדולים מהם. ע"כ שמעון ולוי הם שקראם אביהם אחים. ויש לקשות מדוע על בני השפחות לא אמר רש"י שהטעם הוא כמו בישכר וזבולון שלא היו מדברים בפני אחיהם הגדולים מהם? כך מקשה רבי יונתן איבשיץ. ומתוך תרץ נפלא ע"פ כתובות קך. דאיתא שם: כתוב כבד את אביך ואת אמוך לרבות את אחיך הגדול, אומר רש"י דלפינן מ"ו את אמוך ולוי ורחיבו הוי באם, כי אם היה הגדול גורם נזק לו לאם בלידתו לא היית יכול להוולד ולכן צריך להגות בו כבוד. לפ"ז מיושב נפלא כי בני השפחות יכלו לדבר בפני אחיהם הגדולים כי היו אחיהם רק מאב וכל האחרים לכבדם ולכן הוצרך לטעם שהוא נער את בני בלהה, משא"כ ישכר וזבולון.

מז כא. נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר. ובתרגום: ונחלתו תיתן פירות שיהיו מודים ומברכים עליהם. וצריך להבין ד"ז הרי בכל הפירות יש דין להודות ולברך ע"כ להקב"ה, ומה המיוחד בפירות נחלת נפתלי? וי"ל דהנה בגמי' בברכות מד. כתוב שאם אדם אוכל מליח ופת מברך על המליח ופטר את הפת. ומקישת בגמי': ומי איראת מידי דהוי מליח עיקר ופת סתלה, ומתצטין באוכל פירות גינזור שנו. ופרש"י פירות ארץ כי כירת חשבים מן הפת, כיוון שהם מאוד מתוקים. וגינזור היה בחלקו של נפתלי (בראשית רבה צט ט). וא"כ י"ל שזאת הכוונה בתרגום שגם ארזים ואלים ארץ הפירות מחלקו של נפתלי עם לחם, הפירות עיקר ומברכים על הפירות ולא על הלחם. עוד י"ל, אומר בעל ההירות נתן, כיוון שהיא קלה לבשל פירותיה, א"כ היא הפירה הראשון שביכרה וע"כ אומרים עליו וידיו ביכורים ולכן זה נחשב שמברכים עליו יותר משאר הפירות.

מז נ. אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי וגו'. רש"י מבאי מהמדרש שנטל יעקב כל כסף זהב ועשה מבית לבן ועשה אותו כרי והביא לעשו ואמר לו טול זה שבט חלקך במערה. והאוסטרזבאצאר ביאר את הטעם בחשבון שיעקב נתן ללבן עבור חלקו ממערת המכפלה את כל מה שהרוויח בבית לבן. הנה איתא בבכורות נ. שהארבע המאכות שקל כסף שנתן אברהם לעפרון תמורת מערת המכפלה היו מאה סלעים כל שקל (רש"י ט) ומצא ששילם 40 אלף סלעים. ובמדרש רבה (עג יא) מובא שליעקב היה ששים ריבוא (600000) צאן מבית לבן. והנה מבואר

פרשת ויחי תשפ"ג

בזבחים מח. ששוויה של ששה הוא מעה כסף וא"כ היה ליעקב מבית לבן 600,000 מעות, והנה סלע הוא כד' מעות נמצא ש 600,000 מעות הוא 25 אלף סלעים. (25 כול 24 שווה 600) מעות וצטבתות נ. עיקב הפריש חומש ממכסו דכתיב וכל אשר נתן לי עשר אעשרנו לך. א"כ אם הוא הפריש חומש מעשרים וחמש נשאר לו 20 אלף סלעים וזה בדיוק השיעור של חלקו של עשו במערה (כי העשרים השניים היו שייכים ליעקב כי גם הוא יורש במערה כי כ"א קיבל מקום קבורה אחד בזה).

נ י. ויבואו עד גוון האטד ויעש לאביו אבל שבעת ימים. וקשה ע"ז א. מדוע רק יוסף התאבל ולא שאר האחים. וביותר? קשה הרי דין אבילות הוא רק מהקבורה, ואיך התאבל הרבה קודם שנקבר אביו הרי זה מהלך כמה ימים שעד ארץ כנען מקום קבורת אביו? ואי אפשר לומר שכיוון שמדע אותו בארון וסתמו במסמרים זה נחשב לסתימת הגולל והווי קבורה כמות פוסקס הטור, משום שמבואר בסוטה שעד הקבורה היה ארונו של יעקב פתוח, שמסופר שם שחושבים בן דן העיף את ראשו של עשו וזה נפל בין רגליו של יעקב ששמע שהיה ארונו פתוח. וא"כ איך יוסף יגילו שבעה? מתוך המרש"א מכאן ראהה לשיטת הרמב"ן (מובא בטור ס"י עשה) דכשמוליכין המת מעיר לעיר כיוון שמסורוהו ליד המוליכין אותו לעיר אחרת חלה אבלות עם הנשארים באותה העיר, וא"כ ניהא דהריב כל האחים עלו עם אביהם לכנען לקבורו, ואילו ליוסף מלכי כנען לא נתנו לעלות מחשש שיכבוש את מלכותם, ולכן הוא נשאר בגוון האטד ולכן רק הוא התחיל אבילות ברגע שיצאו מהעיר כי אצלו זה נקרא כבר כסתימת הגולל.

נ יד. וישב יוסף מצרימה וגו' לקבור את אביו אחרי קבור את אביו. ותמוה כפל הלשון, לקבור את אביו, ושוב אחרי קבור את אביו. מתוך הרגאגאטשופער דהנה בירושלמי בתענית איתא שאבות העולם מונחים בקברם בדרך היסב. והנה דרך היסב היא כך: כשהם שניים, אז הגדול מיישב בימין והשני לשמאלו, וכשהם שלושה הגדול באמצע, השני עובר לימינו והשלישי לשמאלו ברכות מו: והנה בתחילה נקבר יצחק לשמאלו של אברהם, וכשהגיע יעקב היו צריכים להעביר את יצחק לימין אברהם כי הוא חשוב מיעקב. ולכן כתוב שהוא **קבר את אביו** יעקב אחרי קבור את אביו של יעקב דהיינו יצחק שהוציאו מהקבר והעבירו לימין אברהם. ולכן י"כ בפרק נ"י"ה כתוב בקברי אשר כריתי לי, כי יעקב בעצמו חפר את הבור שנקבר לבסוף. וכן בפסוק ושכבתי עם אבותי וקברתני בקבורתם, זה כפשוטו.

נ יד. וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל בעלי האטד לקבור את אביו אחרי קבור את אביו. רש"י שואל השם הגמרא: מדוע בתחילה הלכו ללוות את מיתו של יעקב יוסף ועבדי פרעה ואח"כ כל האחים ואילו כחזרה מארץ כנען הלכו יוסף, האחים וכל אחריהם עבדי פרעה? רש"י מיישב שראו את הכבוד שנתנו ליעקב מלכי כנען שיתלו כתריהם בארונו, וע"כ נהגו גם הם בכבוד. ומתעוררת תמיהה: הן רבותינו דרשו (בסוטה י"ג) שבאו כל מלכי כנען ונשיאי ישמעאל מלחמה כיצד התהפך ליבם מרצון ליעקב ליחס של כבוד עד שהניחו כתריהם על ארונו של יעקב עבדי פרעה למדו מהם לכבד? אפשר ליישב זאת ע"י המשל הבא: בריון הלך ברחוב וסתאום הרגיש חבטה בכתפו וגילה שאי מי מדירי הבניין הסמוך שלדך אבן לעברו. הבריון קצף נטל את האבן והחליט בכל מחיר לללות את המשלך וללמדו לקח שלא ישכת. הוא עלה לקומה א' בבניין דפק על הדלת או יותר נכון הלם עליה. זוג קאשים מבוהל פתח לו. למראה האבן ולמשמע השאלה: האם הם הזורקים? גיחכו. וכי יש בחכם לשאת אבן כזאת? עלה הבריון לקומה השניה כשיצר הנקמה בוער בו. הלם על הדלת שם. הפעם פתח לו זוג צעיר ועדין. האם אתם זורקתם את האבן? שאג והיכה בה על הדלת. אך, מהר מאד הבין שלא הם הכותבות. בנחישות המשך לעדן שלישית שם היה בטוח יתגלה הזורק ויחטוף, אוהו יחטוף. הדלת בקומה ג' נפתחה מיד ואת כל חלל הפתח מילא אש גברתן כפול בקומות וברחובו הבריון מידענה. הוא לטש עיניו זועמות, עמד מולו ונהם: מה אתה רוצה? הבריון הבין שמאוחר מידי לברוח ובקול רועד גמגם: אוולי.....אוולי.....ממך נפלה האבן? גם מלכי עשוי, כנען וישמעאל באו מזוינים עם כוונות מלחמה על נושא מערת המכפלה אך כשראו את ארונו של יעקב בליווי המצעד הגדול, המוזין של עבדי פרעה כבר לא יכלו לברוח. ע"כ כשטו הניחו את כתריהם על ארונו של יעקב כאילו באו לכבדם, דפ"ח. רבי אליהו זריב.

נ לו. וימט יוסף בן 110 שנים. בגמי' בברכות דף נה. מבואר שיוסף מת בגיל צעיר מאחיו משום שהנהיג עצמו ברבנות. ובפרקי דר"א כתב שכיוון ששמעו עשר פעמים שאומרים עבדך אבי ולא מעה הורידו לו עשר שנים מחייו. ויש להקשות לפי הטעם הראשון למה הורידו לו עשר שנות חיים. דן היה להוריד לו רק שנה אחת על שהנהיג עצמו ברבנות? וי"ל שמצינו בסוטה מידה טובה מרובה ממידת פורענות פי שבע, כי במידה רעה משלמים פי שבע אי"כ על מידה טובה מיינימום פי שבע. והנה יוסף סבל במצרים 13 שנים. 12 שנים סתם היתה הסוהר ועוד שנה אצל פוטיפר. ואם ממכילים אז זה בשבע אז מגיע לו 91 שנים טובות אלא שיוסף מלך במצרים רק 80 שנה. ולאן נעלמו 11 שנים? י"ל שעשר הורידו לו על עבדך שאמר עשר פעמים על אביו. ועוד אחת על שהנהיג עצמו ברבנות. מתוך האור בשם החת"ס.

למחול למרות הקושי

בסוף הפרשה מסופר שאחי יוסף שלחו לבקש מחילה מיוסף, ויוסף דיבר על ליבם והרגיע אותם שהכל היה טובה, והוא מחל להם למרות הכל וכן מבואר במדרש תהלים פרק י' ובספר חסידים אות י"א ובחיד"א בכמה מקומות, וכך נקטו עוד הרבה מפרשים. וז"ל מנורת המאור פרק יז: וגרסינן במדרש ישי אור (ומקור הדברים בזוהר פרשת מקץ) ר' אבהיה יושב בשער לוד וראי אדם אחד בא מן הדרך והיה יגע מן הדרך. כנס לחורבה אחת וישב לו בצד כותל אחד רעוע וישן לשם. כשיהיה שן יצא נחש אחד גדול מן החרבה ופיו פתוח והיה בא לאותו הרגיש לנשוך אותו. ומיד יצא שועל אחד גדול וקפץ על הנחש והיה הקיק. אותו האיש משנתו וראה הנחש לנגדו מת מוטל על הקרקע. קם ממקומו אותו האיש ומיד נפל הכותל ונמלט ממנו, ור' אבה רואה. אמר אדם זה שנעשו עמו נסים כאלו ודאי כשר הוא. בא ואמר לו מה ממשך שהיה הקבי"ה בשל עמך כשר גדולים ולא לחנם נעשו לך. אמר לו מימי לא גמלתי רעה לאדם בעולם ולא עשה לי אדם שום רעה אלא שמחלתי לו מיד ועלולם לא עליתי על מטתי ליישן בלילה עד שמחלתי לכל אדם שציער אותי וישב חושש על האותה רעה שעשה לי ולא די לי אלא שמאותו היום ואילך הייתי משתדל בטובתו. בכה ר' אבה ואמר גדולים מעשיו של זה ממעשיו של יוסף הצדיק אבלו יוסף מחל לעבדו לאחיו מפני שהיו אחיו והיה ראוי למחול להם אבל זה שמחל לעבדו לכל אדם גדולים מעשיו והוא ראוי שיעשה הקב"ה עמו נסים (עם זאת יש לציין שרבינו בחיי כותב שהוא לא מחל להם). וז"ל הפך חיים במסירת הלשון ח"ב פרק יב: וכן מיוסף נוכל להבין את מדתו הקדושה שאמר אל ירע בעיניכם כי מכתכם אותי הנה, וכן בסוף הפרשה וינחם את יוסף וידבר על לבם עכ"ל. וידוע הא דאיתא במשנה בב"ק צב. דמי שמבקשים ממנו מחילה לא יהא אכזרי מלמחול. וז"ל הרמב"ם פ"ב מתשובה הלכה י': אסור לאדם להיות אכזרי ולא יתפייס אלא יהא נוח לרצות וקשה לבעוט ובשעה שמבקש ממנו החוטא למחול בלב שלם ובנפש חפציה, ואפילו הצר לו וחסא לו הרבה לא יקום ולא יטרוד וזהו דרכם של זרע ישראל ולבם הנכון, אבל העובדי כוכבים ערלי לב אינם לא אלא ועברתן שמרה נצח, וכן הוא אומר על הגבוענים על פי שלא מחלו ולא נתפייסו והגבוענים לא מבני ישראל המה עכ"ל. וכן נפסק הלכה בשו"ע סימן תר"ו ס"א שהחוטא לא יהא אכזרי מלמחול, ופירש שם המ"ב דכל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו ואם הוא לא ירצה למחול גם לא ימחלו לו, לדמעה דנין מדה כנגד מדה, וצריך למחול לחבור אפילו אם עוית כנגדו במזיד ובמדר, ואז מחלין לו גם כן אפילו על המזידות, וכמו שאמרו בגמרא לענין גושא עון למי שעובר על פשע עכ"ל. אמנם אם החוצא עליו שם ער כתב הרמ"א שם א"י"צ למחול לו, וכתב שם המ"ב משום דאיכא דשמע בחשדא ולא שמע בפיוס ונשאר השם רע ומי"מ מדת עונה למחול על דבי. **הגר"י**

בלאזר בספרו ישי ישראל כותב: יסוד דרכי העונה הוא שלא להקפיד כלל. ומביא שם מרבו רבי ישראל מוסלע על דרכו בקדש אם אחד חטא כנגדו שגמל לו איזה רעה או ציגר אותו, היה משתדל אולי יוכל לעשות לו איזה טובה לגלגול אותו חסד לשלם לו טובה תחת רעה. והיה אומר שהוא מי"ע מן התורה של הדיקה במיזיד, וכמו שאמרו חז"ל בסוטה דף י"ד אחרי ה' אלקיכם תלכו וכי אפשר כו'. אלא להלך אחר מדותיו של הקדוש ברוך הוא ע"ש. והנה כאשר נתבונן בדרכי מדותיו ית"ש הנה שכאדם עובר עבירה גם בזה הרגע שממרה רצון ה' ית"ש הקדוש ברוך הוא מטיב עמו ומשפיע לו חיים, כי לולא השפעתו א"א להתקיים אפילו רגע אחת. וכן צריך להלכה להתנהג במדה זו לנגד מי שמקפידו ומיצר לו.

בערבי יום הכיפורים, נכנסו יהודים שונים להרב שטינמן והתאונו כי פלוני הכאיב להם, והוא מתחרט ומבקש מחילה, אבל קשה להם מאוד למחול לו, כי הוא פגע בהם עד עמקי פרנסתם או עמקי שנתמם. הרב שטינמן היה משתתף בצערם, ואז היה אומר להם נרגשות: תחשבו לעצמכם מה יהיה לכם מזה שהוא יסבול, מה יועיל לכם שהוא יתייטר, וכי אם הוא יסבול וייענש כאן או בקבר יועיל לך הדבר? ובזכות שם ימחלו ה' יתברך ימחל להם על גונותיהם, ואם לא תמחול רח"ל זה לא טוב שמישהו ייענש בגללך. הגמרא אומרת שלא מכניסים אותו במחיצתו הקב"ה, והיה אומר למתאונן תעשה לעצמך טובה, תוציא את עצמך מהתמונה, הקב"ה מכיר את הכתובת שלהם טוב ממך! אתה תמחל להם בלב שלם ואל תסתבך בצרות. וסיפר הרב שטינמן היה אחד שאמר ששקתי בשמי, והי' לי תרעומת גדולה עליו, אבל אחי"כ שקתי: מה ייצא לי מזה שלא אמחול לו, גם דיון אותו לכף זכות, שהוא לא היה משקר במזיד, אלא כיוון שהיה רגון בטבעו, ממילא לא שמע טוב. אדם שהוא כבסע, כשטוה צודק ואיננו מודקדק ושם אל לבו למה שאחרים אומרים לו, ומיד הוסיף ואמר לא מוחל לו במחילה גמורה, שינוח בשלום על משכבו. כמו"כ היה יהודי שהרע מאוד להרב שטינמן וכשהוא נפטר במשך ימי' חודש הרב שטינמן היה נותן כל יום צדקה לעילוי נשמתו וביאר הטעם בזה, כיוון שהלה צריך לפייסנו אני נותן צדקה בעבורו. וגם כיוון שלא נשאר ממנו צאצאים שבנו היחיד נפטר. והמשך וביאר את כוונתו: בשעתו, ואז דיברתי איתו שקות, ואולי דיברתי יותר מדי קשה, ואז היה החזיר לי מנה אפיים בכפלי כפליים ויותר, והנה גם הרע לי אחר כך מנה. ואם כן, אולי

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

אני אשם שדיברתי עמו יותר מדי קשה. מתוך עלון דרשו תשרי תש"א.

האדמו"ר מסקולען זי"ע עסק כל ימי חייו במצוות פדיון כספיים ובחלת יהדות רומניה. כשהגיע לאמריקה אסף כספים רבים עבור מצוה זו. כדי להוציא יהודי מבית הסוהר ברומניה היה דרוש סכום עתק של עשרים וחמש אלף דולר שבמיים ההם ערכם היה גבוה ביותר. האדמו"ר בחכמתו ובפחיתותו היה מעביר בדרך כל בידת הסכומים הללו לרומניה ופעולות ההצלה נעשו מתוך סיכון רב, בדרך כל הציל הרבי רבים ממוות לחיים. באחד הימים נודע לרבי שאחד השלוחים מעל בשליחותו וגנב את הכסף לעצמו. במחשבתו של הרבי גאתה הדאגה להודיע למשכן שנותר בבית הסוהר מכיוון שכסף השחרור שהיה מיועד עבורו לא הגיע לתעודתו הוא היה מזועזע מאוד משפל המדרגה שאילו הגיע השליח היהודי, ובנוסף לכך העיקה עליו מצוקתו של היהודי היושב מאחורי סורג ובריח וגאנק בייסוריו. הדבר פגע בו עד כדי כך שנוקק לטיפול רפואי. בלילה בעת חלויו נותר עמו בנו כדי להשיג על מצב בריאותו והנה הבן שומע את אביו בשעה מאוחרת בלילה מהלך אנה ואנה בחדרו, ניגש הבן לאביו ושאל אבא מדוע אינך הולך לנוח מעט? השיב הרבי אינני מסוגל לומר קריאת שמע של הרי המיטה, מדוע? תמה הבן. ענה הרבי אני מתחיל לומר הרעני מוחל וסולח לכל מי שהכעיס אותי ובלוי פנימה אני מרגיש כי אינני מוחל ליהודי זה אינני מסוגל למחול לו ואם כן איך אוציא דבר שקך מפי וכך נותר הרבי ער עד שהרגיש כי הוא מסוגל למחול לו.

בעל הגשחה פריטת מט' 32 מסופר הסיפור דלהלן: מספר הרב יוסף נברובקי מבית שמש, בן הרב טוביה מירושלים. יש לי שכן ר' שלמה שמו. שיוצא לנו לדבר מפעם לפעם. באחד הימים שוחחנו כדרכנו, ובמהלך השיחה מספר לי ר' שלמה על עניני אישי שמציק לו מאד. וכך סיפר: אחד מבני המשפחה של אשתי הלך לעולמו, ומפני שחלק מהילדים עוד צריכים להגיע מחו"ל, תתקיים הלווייתו רק מחר. אותנו קרוב לא דיברתי אתו כבר ארבע שנים: הייתי אתו בנותן בגלל עוול נורא שנגרם לי על ידו, ואת פירותיו אני אוכל עד היום הזה. איני מסוגל ללכת ללוויה. אני מרגיש שהעניין הוא למעלה ממידותי. וזה מלבד מהמצב הקשה אצלי בבית כמו שאתה יודע. וכן אני יודע היטב אשתו משותקת במחצית גופה בעקבות אירוע מוחי. כבר ארבע שנים שהיא אינה מסוגלת ללכת ללא תמיכה, והדיבור שלה נפצע לגמרי. אורך לה חצי דקה עד שהיא מצליחה להוציא מילה מהפה בקושי רב. ר' שלמה מתעלה על מידותיו ומקשיב לה, והדבר שוחט ממנו כוחות נפש. היא היתה בשיקום בארצות הברית, אבל חזרה משם במצב גרוע יותר ממה שהיתה לפני הנסיעה. הרבה צער ועוגמת נפש נגרמו לו על ידו. מבין: אין לי מושג איך לעזור לו, רק להקשיב. ר' שלמה המשך: הלכ של בוער כמעט עליו, ומחר הלווייתו למנוחת עולמים, סיים ר' שלמה וחיכה שאגיד שמהו. נו, מה אגיד לו? ר' שלמה, אמרת, אין לי עצה בשבילך. אין לי מושג איך מתמודדים במקום שלך, אבל דבר אחד אני יכול להגיד שמעתי סיפור על יהודי בשם ברך דוד שבמשך אחת עשרה שנה היתה לו בת אחת, והוא נפקד בבן זכר אחרי שסלח לגיס שלו, שהכניס אותו לחובות אדירים. את הבן הוא דוד שלו, ואני עצמי נוכחתי בביתך ושמעתי את ענין השמחה מספר את הסיפור בעצמו. הכל אמת. באדר ראשון תשע"ט הודיע אבי הבן לגיסו בפה מלא שהוא סולח לו, ובסוף חשוון תש"פ נולד לו בן י. לא יכולתי להגיד לו ללכת ללוויה ולסלוח בלב שקט, כי הרי לבן אינתי שקט, ונדרשת כאן עבודת מידות אדירה. רק אמרתי לעצמי הלוואי שהסיפור הזה, שאינו אלא שיעור מוסר נוקב, יפיע עליו לטובה. בליל שבת ישבתי עם בני משפחתי, במהלך הסעודה שמענו דפיקות בלדת. בפתח עמד ידידי, ר' שלמה. הוא נכנס, והמראה שלו אינו כתמול שלשום. פניו זרוחות. הוא נראה מרוגש באופן מיוחד, אפילו הגיט שבתי עליו נשמע לקוח מעולם של התלהבות ושמחה. מה לידידי בביתך? ר' יוסף, ואומר לי ר' שלמה, אתה היית שליח ההשגחה העליונה להשמיע לי את הסיפור על דודך רבי דוד. מכל השכנים, דווקא אתך דיברתי אתמול, ומכל האנשים, דווקא הדוד שלך עשה לפני שבו ברית מיוחדת כל כך. הרגשתי שהדיבורים שלך אינם שיות רעים בעלמא, אלא יש כאן מסר עבורי. במשך שעות אחר כך הייתי אפוף מחשבות. חשבתי, מה יועיל לי להזיקי בלב את הכעס והטיה: הנפטר כבר הלך לעולמו, ומי יודע אילו דינים קשים מצפים לו בגלל הקפידה שלי. אני לא ארוויח מזה כלום. הגיע הזמן להתגבר בגבורת ארי ולעבוד על מידותי, והשם יהא בעזרי. אך ידעתי שהחלק העיקרי עדיין לפני. הלוויה המפגש. הלכתי כמו אדם שקשור עפרת לרגליו. כל כך כבדות היו פסיעותי בדרכי ללוויה, אבל הלכתי. לאולם שבו הוא שכב לא הייתי מסוגל להיכנס. חשתי שלא אחזיק מעמד. עמדתי בחוץ ושמעתי את ההספדים. בין השאר אמרו שם שהמנוח זיכה את הריבים בחייו, ודן המספיד עוררו אותי לחשוב על גדלותו של המנוח ועל הטוב שעשה בחיים שלו. הוא עורר בי את הרחמנות, והחלטתי כי אכן אסלח לו בלב שלם. כשנשא אותה החוצה, ובערתי לי מיטתו ואמרתי בפה מלא: אני שלמה בן פלונית סולח ומוחל בלב שלם לפלוני בן פלוני. הנך עולה לשמים נקי מכל הפרשה שהיתה לך עמי, אין לי שום קפידה עליו, מחול לך מחול לך! זהו. עשיתי את זה. הלכתי. חלב שלי התנקה. באותו יום ששי, קיבלו כל ההכנות לבלת פנים חדשות.

הרגשתי כי שוב איני אותו אדם שהייתי לפני כן. החלטנו בבית לסגור את הסיפור רמטית. רוצים שיהיה טוב גם לו, וגם לנו. ומיהו אם מדברים יותר על הנושא. האיש מות, וגם הפרשה מותה. אם נפתח שוב את הסיפור, שוב יצוק הכעס והסליחה תתרוקן ממשמעותה. בערב שבת, כך סיפרה לי אשתי אחר כך, אחרי הדלקת נרות, בעת רצון שכל בנות ישראל מפילות תחיתות לפני אביהן שבשמים, שפכה גם היא את לבה בדמעות שליש אל אדון השליחות. ריבונו של עולם, בעלי הצדיק עשה היום מעשה יוצא מגדר הטבע. יוד שבר את מידותיו ומחל בלב שלם למי שגרים! הצר על ידו, ואיו עוצמה יש במעשה כזה על חינוך הבנים! שמע בני מוסר אביך! אוי, טאטע, יש המשך לפסוק, ואל תישוט תורת אמך, גם לאמא יש תפקיד בחינוך. יש לי הרבה מה לדבר עם הילדים שלי, יש לי הרבה מה למסור להם, לחזק אותם, ללמד אותם, אבל אילו פנים יש לזה כשאני יכולה לדבר? עשרה ילדים רוצים אמא בריאה. אנא השם, בכות מעשה הגבורה שבעלי זכה היום לעשות, תשלח לי רפואה שלמה! באותו זמן עמתי אני בבית הכנסת, ויחד עם כולם זימרתיה לכה דודי ובלבי בקשתי מה' שזכות המחילה של היום תשפיע שאשתי תוכל לשוב לקדמותה. אחרי התפילה הורתי הביתה, והנה מול עיני הנדממות מתקרבת אשתי הולכת לגדה ללא ליווי, והיא פותחת את פיה ודבריה מאירים, גם שבת! גווי שבת! בשבת שעברה לקח לה שתי דקות לומר את צמד המילים האלו, והנה, היא מברכת אותי בשטף: עמתי נדהם, האמנם: שמא אני זאת אלא שכיהן? ואולי חלמתי? אך לא, זאת המציאות: ערכנו את שולחן השבת, וכל הזמן הזה שוחחה אשתי עמנו, מה אומר לך, ר' יוסף. כולי מלא הודיה להשם יתברך. ר' שלמה הסכים לפרסם את הסיפור כסגולה לרפואה שלמה, למען נתעורר כלנו למחול ולסלוח בלב שלם על אף הקושי, ועל ידי זה נזכה להודות על השנים, על הנפלאות, על התשועות ועל הנחמות. אמן.

אחד מבחיני ישיבת סלובודקה שבלטיא התארס בשעה טובה עם בתו המושלמת של נגיד עצום שהיה גם ת"ת. החתן הוזמן ללבנות בעירו של החתן לעתיד, כדי שיוכל להתפאר בו בפני בני קהילתו. היה שם יהודי צר עין שאושרו של הבני היה בעיניו לצנינים, כשנשאל על ידו מה דעתו על החתן, הפטיר ברשעות ואמר: לו אומר לך, אם בחרתם בו, כנראה בירתם היטב. המחותר נדרך, למה כוונתך, שאל בחשש. אך אותו צר עין השתמט והתחמק די במה שאמרתי, לא אוסיף דבר! המחותר נחרד, מה ידוע לו שאינו ידוע לנו. וכך החל לעקוב אחר הבחור בחשדנות, כל חיוד התפרש כניחוך, כל אפיקוס כמזווית, שיחף את בני הבית וכל האווירה הפכה לטעונה ועוינת. לאחר כמה ימים ביטלו את השידוך, הסבא מלסלובודקה נכנס לעובי הקורה, נסה לברר, הבטיח שבחבור מושלם, אבל איזו עוולה נמצאה בו. והאמת היא שלא היה דבר, אלא רק אותה ברית כרותה לפשתיים, לשון הרע שתתקבל. הבחור נשאר ישיבה, קרנו בעיני הבחורים ירדה, וכך חלפו כמה שנים. באחד הימים הוא נקרא אל הסבא, שהושיבו והושיט לו מכתב. את המכתב כתב אותו צר עין שגרם לפירוק השידוך, הוא התודה שעשה זאת מתוך רוע צרוף, קנאה מורעלת, ואכן קיבל את עונשו במידה גדושה. הגלגל התהפך עליו לרעה, הוא הפסיד את כל רכושו, ומשפחתו התפרקה, בריאותו התערערה, והוא מוכה מכל עבר. הוא אכן מבין היטב על מה ולמה באו הצרות, והחליט לבקש מחילה, אולי יחוס אולי ירחם והגלגל ישוב ויתפנה לטובה. הבחור סיים לקרוא את המכתב ונשא עיניו אל הסבא לשמוע מה דעתו. על פי ההלכה אינך מחויב למחול לו, אמר הסבא. אבל כבר מחלתי השיב הבחור במיכית כתפים טבעית. לא עכשיו, הסביר הבחור, אלא מיד. לה, ולחתן, ולחוטא ואלא אצא הדבר. כי הרי אין אדם נוקף אצבעו ואלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, אז מה לי לבעוט עליהם, הסבא קם ממקומו, הבחור קם נבוכ מעבור השני של השולחן, הסבא הסיר את כובעו, והניחו על השולחן, עטור כפיפתו הגדולה ניגש ונעמד לפני הבחור. כופף את ראשו ובקש מהבחור, ברכני. הבחור נרתע, מה, הוא יברך את הסבא? אמר הסבא: ממי מבקשים ברכה, מצדיק מופלג, היש לך צדיק מופלג יותר מצד ישיבה העמל בתורה ומתעלה במוסר, אלא מה, מצד המצוות ישנן גם עברות, אבל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו, נקי אתה וזך, ברכני נא.

סיפר רבי אלימלך בידרמן מעשה באחד שנה לפני כעשרים שנה על גבי איתן, לאחר כחמש עשרה שנה איז שכנו עשה כמורו, אלא שלא בנה כראוי את חיבור שני הגנות, ואף קלקל כך כדי בנייתו את הגג של הראשון ולא תיקנו לפני ימות הגשמים, ומימלא בחגיגי יום הגשמים' נכנסו ימים רבים לבית הראשון, וכמבון המריבות הגיעו עד לשמים, עד שלבסוף נתרצו שני הצדדים והלה תיקן את הגג, אלא שבלבו נשאר תרעומת, ונצטוו יחסי השכנות ביניהם. באותה תקופה חיתן השכן השני שנים מילדיו היה אחר זה, אלא שלדאבון לב אצל שניהם לא חלה ברכת ה' בבני ובבנות במשך ג' שנים ומחצה, עד שניגש 'עסקי' לשכן הראשון, ועורר את לבבו לראות בצרת נפשו של שכנו ופעל רבות גם אצל בני הבית שאף הם ימחלו. ונתרצו שניהם ואמרו סלחנו, מחלנו. וראה זה פלא, כשתעה חדשים אחר 'מעמד הסליחה', זכה השכן בשלושה נכדים. לבן אחד נולדו תאומים ולשני בת אחת, והיא לאות ולמופת כמה מסוכן הוא צער על שני האנשים, וכמה כוחה של מחילה להסיר את הדבר המונע את השפע תיכף ומיד.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל בכל מיני עניינים ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: מתי אדם מגיע לשמים ומראים לו המון דברים טובים שעשה למרות שלא עשה אותם כלל ממימו? **תשובה:** אמרו חז"ל טוב המלביץ לחברו ומשקה חלב. ובמילה טובה אלוהים אפטר לבנות ועלמות ולהפוך את העולם לטוב ומעולה יותר, ואמירת בוקר טוב יכולה להפוך בן אדם להצמיח זירות. ולפעמים אדם מגיע לשמים ומראים לו המון המון זכויות שעשה והוא יודע מתי עשה והוא אומרם לו פעם פירגנת ואמרת מילה טובה למישהו והוא ע"י כך השתפר והתחזק, ואתה הוא זה שנתת לו כח להמשיך ולהתעלות וכל היותך זה בשכר המילה הטובה שלך. והדברים האמרים בפרט בסביבה הקרובה של האדם כבן הזוג, ילדים, הורים, מורים, וחברים, שעניינם נשואות למילה שלך, ולפי מה שתאמר להם ככה הם ייבנו, ויהיה להם עתיד מזהיר, ומה שלא נאמר להם על ידך זה חסר להם הרבה בבניין שלהם ובגופם.

שאלה: אדם שעוברים עליו יסורים, וכל הזמן הוא מרגיש שיש עליו דינים, מה יעשה בשביל לסיים את היסורים ולהסיר מעליו את הדינים? **תשובה:** האור החיים בפרשתנו מביא שהרפואה הכי טובה היא צלות לקבל היסורים באבהו ובכבה, היש רצון ה' כעת לעולם לנו יסורים וזה הדבר שהכי טוב לנו כעת. ואם אדם מפנים עניין זה לעצמו, שהיסורים הם מידו יתברך ומקבל באהבה, אז הוא זוכה שישורו ממנו הדינים ויפסקו ממנו היסורים. וכן כותב רבינו יונה בשערי תשובה שער רביעי שאדם הרוצה להגן על עצמו מיסורים אז כשמגיעים לו יסורים הוא יצדיק את הדין ויבין שזה בגלל שעבר עבירות וזה יהיה לו מגן מהיסורים הרבים הארוכים לבוא עליו. מהראוי להביא כאן מכתבו המיוחד של החזו"א ז"ל: הכל עוברים את החיים בעולם, אלא שיש המקבלים את כל מאורעותיהם מתוך שמחה, ויש המקבלים זאת בעצב ובכבי. הנגור בין כך ובין כך לא יתעורר. אי"כ מוטב לעבור את הדין עם חיוך, עכ"ל. האדם בעצמו יכול להחליט שבלגל מה שקרה לו הוא נהיה מסכן ותלתי ומלאי לא הולך לו. והוא גם יכול להפוך כל דבר החלחה ותמיד להיות קוים בשביל זה, אלא לקבל החלטה. ואדם שחי במסכן הוא תמיד מרגיש קרבן עלוב של החיים, וכל דבר משקיע אותו עוד יותר באומללות שלו. וכדאי לאותו אדם להשתחרר מהעניין הזה מהר לפני שהיה מאוחר, כי מהתבכיינות לא יוצא כלום. ורק מי שהופך כל מצב להודמנות וכל קושי למקצפה, לא נשבר אלא מתמודד עם הקושי, הוא יצליח תמיד ויהיה מוערך על הכל. ויש הרבה הרבה דוגמאות של אנשים שקרו להם מקרים והם הפכו את זה למפעל חיים. הדוגמאות לכך הן רבות: 'עלה', 'אהל שרה', 'זכרון מנחם', 'חיקוק', 'יסרת נעורים' ועוד דוגמאות רבות.

שאלה: בינים ראשון הבעל"ט מתחילים ימי השובבי"ם, מה צריך לעשות בשובבי"ם? **תשובה:** המשנה ברורה סו"ס תרפ"ח מציון לדברי השע"ת והבאר היטב בעניני שובבי"ם, ויש איתא שיש הנוהגים להתענות בימי חמישי של שובבי"ם. וכתב הארי"י שימים אלו מסוגלים לתקון עוון קרי יותר מכל השנה, עכ"ד. ובהקילות רבות וישירות שונות קרי ימינו הנוהגים הנהגות יפות שמרבים בתורה ובעבודתו וסיגופים איש לפי דרגתו ומעלתו. ורבי חיים ויטאל כותב שבימים אלו אדם יקדש עצמו במותר לו, וביאורו להתרחק מתאוות ובפרט מתאוות האכילה, ודיבורים אסורים. וע"י חיזוק בדברים אלו זוכה לכפרה על כל הדיבורים האסורים שהוציא מפיו במשך השנה ובפרט עוון לשה"ר, כן כותב הפרי מגדים. שם. והתיקון העיקרי בימים האלו הוא ע"י לימוד התורה שהוא יותר מכל התעניות שבעולם. וכתב הסטפילער בקריינא איתרעא שעתה אחת בלימוד תבינה לפני הקב"ה יותר מכל התעניות והוא המכפר הגדול ביותר שיש וכמשי"ב ביו"ט. תקנה. וביכר ראש"י לרבי חיים מוולוז'ין כתב בשם הגאון שיעקר התיקון נעשה ע"י לימוד התורה הקדושה, היינו גמ' עם תוס' בעיון וז"ל שם: העובר על רצון הבורא נידון ביסורים נוראים ואין לו תקנה כי אם במיתה. ומסיים: וכל העוסק יצלל מהיסורים כמשי"ב אורך ימים בימנה ובשמאלה עושר וכבוד. מהראוי להוסיף את דברי החזו"א באגרותיו בענייני שקידה בלימוד, וז"ל שם: טובה שעה אחת בשקידה מרבות בעצלתים, כי עיקר הלימוד הוא התמידי והבלתי נפסק, וזה שעושה תורתו קרעים קרעים אסף רוח. עוד כתב הלומד שעה אחת ומפסיק הוא קיום התורה, האפס וההעדד, הרי"ז זורע ושולח עליהם גים' לסוחפן. רבי שריה דבלצקאי זצ"ל היה אומר בשם הגרי"א, שבימים אלו יש למעט צדיבור רק הדברים הכרחיים, והיות דו"ץ קשה משוא היום, אך כ"י אדם יקח לעצמו מספר שעות ביום להתחזק בעניין זה או לפחות למעט צדיבורים אסורים כלשה"ר, יגבול פה ושקד ויתקן עצמו במותר לו, או לפחות שעה ראשונה של הסדר הוא יתחזק בזה, ובזכות זה יזכה לתקן את כל גמיו הרבה יותר מכל תעניות שבעולם.

שאלה: בימים אלו הודיעו על ביטול המס על חד פעמי ושתייה מתוקה, האם יש לחשוש בגלל זה מה הצרחות של המומחים' החילונים שבלגל זה יהיה יותר זיהום במדינה הזאת ויותר ישתו סוכר? **תשובה:** כל הבדיקות מוכיחות שבשנה האחרונה לא ירדה הצריכה של משקאות מתוקים כפי שקיוו בעת הטלת המס אלא רק המדינה קיבלה יותר כסף מהמיסים. כמו"כ ידוע כי המזהמים הגדולים של המדינה הם הערים תל אביב והרצליה ששם חיים ממשלוחי אוכל ממסעדות בכלי פלסטיק - מה שמוכיח כי לא החד פעמי הוא המזהם הגדול. ואדרבה, דווקא הערים

החדריות, בני ברק וירושלים ושאר הערים החדריות שבהן משתמשים הרבה בחד פעמי בגלל משפחות גדולות שקשה מאוד לטפוף בארץ, הן נמצאות בתחתית הרישימה של הערים המזהמות בלר"ג.

שאלה: האם בעקבות תפילת ממשלת הרשע יש לצפות שכל הקשיים ייעלמו לגמרי? **תשובה:** ברור שיהיה לנו יותר קל בגלל שהאנשים שעשו לנו את כל העוולות האחרונות סולקו ממוקדי הכח והשלטון, אבל למרות השינוי חובתינו לזכור שעדיין אנו בגלות מרח בקרבת של חוטאים ומחטיאים, ובית המשפט והתקשורת שהם השליטים האמיתיים עדיין לחמנים בכל היקף והקדוש לנו והם משכישים גם להשפיע ולהסית את ההמונים נגד ערכי התורה ולומדיה. האנפים ביטלו כמה גזירות שהממשלה האחרונה השיטה עלינו ובס"ד אנו מקווים ומצפים שיהיה גם כמה דברים טובים, אבל גם אם הוקל מעלינו קושי הגלות עדיין עלינו להרבות בתורה, בתפילה ובמעשים טובים כדי שזוכה לראות בגאולה השלימה בב"א.

שאלה: כשיש לאדם איזה צרה מה מטרת הצרה? **תשובה:** המון פעמים הצרה באה כדי לרזז אותנו להרבות בתפילה. לפעמים צריך המון תפילות וע"י תפילות מגיעות הישועות הכי גדולות. ואין לאדם להתיאש אלא להתפלל שוב ושוב ואז יראה ישועות.

שאלה: אנשים רצים משימה למשימה, והם כל הזמן מבצב שלא גומרים לעשות משימות, האם זה טוב לאדם או צריך יותר מנוחה? **תשובה:** מרגל בפומיה של רבי יחזקאל לוינשטיין על הפסוק וירא מנוחה כי טוב וגו' ויש שכמו לסבול, והיינו שאם אדם מחפש מנוחה בעוה"ז הוא לא יסבב לנוח ולקרוא עיתון אלא יתמודד כל העת עם הטרדות והלחצים שלו וע"י הוא לא יתמטט, כ"י ע"י התמודדות עם הטרדות הוא מחשל את עצמו. (ובודאי צריך קצת מנוחה, רק לשבת בחוסר מעש זה הכי גרוע, וסיפוק יש רק כשאתם עשייתם). ויש להוסיף שהרבה פעמים אדם צריך לטרוח על הבנה בתורה וכן טירחה ללכת קיבו, וצריך לזכור שידוע שמה שבא לאדם בקלות הוא מאבד מהר. וטבע הבריאה הוא שרק מה שמגיע ע"י טורח וגינה ובעמל ממשך ללוות את האדם ושאר לו לנצח. ויש המזכירים בהקשר זה את העובדה ששוויץ שהיא ידועה בתור מדינה הכי גרועה שלושה ויש שם את הקשיחות הכי גדולה, ובכ"י אין שום מדען בעל שם שיצא מקירבה, ואין שום שום אדם שהוא מיוחד כמו אחד שיהיה פרס נובל על אישה הצלחה וכדו'. וכל כך למה? בגלל שההצלחה מיוחדת מגיעה רק ע"י עמל. ולהבדיל אלו שעמלים בתורה הם המצליחים לגדול ולצמוח.

שאלה: מי הוא הקדוש שנגלה אליו יעקב אבינו אב ספור פעמים? **תשובה:** ספרא צדינותא מיוחס ליעקב אבינו והגרי"א חיבר עליו ביאור, בהקדמה לביאור זה כותב תלמידו רבי חיים מוולוז'ין שהגרי"א עצמו כתב שיעקב אבינו נגלה אליו והוסיף שם שלרבו הגרי"א היתה עליית נשמה מידי לילה. וכן כותב תלמידו רבי ישראל שמקובל שיעקב אבינו גילה לרבו הגרי"א כל מיני ענינים. וידוע עניין זה בעוד כתבים של תלמידיו.

שאלה: אדם שנתעייף או נחלש מה ראוי לו לעשות? **תשובה:** אחד הדברים שהם חובה לגוף בכדי שיוכל להמשיך לפעול הלאה ולא להתרסק באיזה יום זו המנוחה. מנוחה היא חובה לאדם מפעם לפעם והיא גם חובת האדם, והסטפילער היה אומר לבחורים או אברכים שנחלשו שיש שחושבים שגודלים בלי מנוחה צריך לדעת שכל גדולי ישראל כשהיו צריכים הם היו נחים במשך תקופה ואח"כ חוזרים לתלמודם ביתר שאת, רק שאת הסיפורים האלו פחות מספרים לנו לכן אנחנו לא כ"י וידעים מזה, סיים הסטפילער. ובלו מנוחה אפטר להפסיק הכל.

שאלה: מה תעשה אישה שבעלה חפץ לשנות את עיסוקו בחיים, כגון שהוא חפץ לעזוב את הכולל למשרה תורנית או לעבוד, וכן להיפך באופן שהיא הייתה רוצה שיעשה שכלו אחר, או דברים דומים לזה? **תשובה:** אין זו שאלה כלה וברור שמוטל על האישה לקבל את בעלה כמו שהוא... כי הוא בעלה, ורק אחרי שמקבלת אותו כמו שהוא, היא יכולה לדון עימו בחשיבה עניינית ואיירה ותקשורת נכונה, ולשייע לו לודא שהחלטתו לא נובעת מאיזושהי חולשה זמנית או מצב רוח חולף. אבל ברור שהיא צריכה לקבל אותו כפי שהוא.

שאלה: האם דורינו החלש יש לתת לילד כל מה שרצה? **תשובה:** אסור לתת לילד כל מה שהוא רוצה. אלא צריך לתת לו מה שהוא צריך, היינו יד מלטפת ותומכת, ונשיקה גם בגיל מתבגר, וזה לא בושה. ומילוי המשאלות של הילד אלא נובע מרחמים, אלא מעלות של ההורים להתמודד עם הבקשה של הילד, ואם הילד מתרגל שמרפדים לו את כל הקשיים, כשתהיה לו בעיה אמיתית בהמשך החיים הוא לא יוכל להתמודד עמה כלל, וזה הכל בגלל שתמיד נתנו לו.

שאלה: מה הפירוש פ'ינות צבאי קדושים? **תשובה:** כתבו האבותהם ועוד הראשונים 'פ'ינות' זה חשבים והביא פסוק משמואל ויאסוף את פ'ינות העם והכוונה שם את חשבי העם ולפ"י פ'ינות הירושלמי הוא כך: חשבי צבאי קדושים מרוממים את ש-ק. כמו"כ מה זה הנחת אבן הפינה, הרי זה לא פינה. התשובה היא האבן החשובה בו זה האבן הראשונה והיא חשובה. כמו"כ אבן מאסו הפינה היתה לראש פינה. הכוונה היא אבן שבתחילה מאסו בה ובסוף היא נהייתה לראש ולחשוב.

שאלה בחושן משפט: אדם היה באולם שמחות והיה שם מסמר בולט מכיסא. (ולא הרגיש בו כדי להיזהר ממנו) והבדד נקרע. האם אפשר לתבוע מבעה"ב תשלום על הבדד? **תשובה:** קיייל שממון המזיק חיוב בשלם, אולם אם הניזק הולך המזיק זהו תשלום יבור' ופטור מלשלם כלים, וכמבאר שו"ע (ח"מ"ם י"א ט"י סינף כ"א) ולכן בני"ד בעל הכיסא פטור מלשלם. ובאם חיוב לשלם מדיני שמים פליגי בה, ויש סוברים שעפ"י בידי שמים חיוב בשלם ("ברכת שמואל" ב" ס' ב') ויש סוברים שגם דיני שמים פטור. ("חזון איש" ב"ק ס' ב' ס"ק ז') וכל זה לעניין חיוב של בעל הכיסא, אולם אם יש לאולם שמחות ביטוח שמשלם על סוגי נזיקין, וגם סוג נזק הניל בודאי מותר לתבועם היות שזה גופא ההתחייבות שלהם, וכן נהוג לגבי תאונות ברכבים שעפ"י דין תורה פטור מלשלם, ובכל זאת מותר לתבוע את הביטוח משום סברא הנ"ל. מתוך באר מים חיים למרן הרב דניר

רעיונות שנשלחו השבוע: א. עוד פתרונות לחיפוש בווד: במערכת הפעלה וינידוס 7 החלון של הסמל ווינידוס בצד ימין פותח חלון ושם אפשר לחפש בחלונות המסומנות, ואם עושים מרכאות " לפני אחרי מילות החיפוש הוא מחפש דווקא את רצף המילים יחד. אבל אם לא נעשה מרכאות יהיו הרבה יותר תוצאות כיון שהוא מביא גם מסמכים שיש בהם רק מילה אחת מתוך החיפוש. הערה: אם בחוריה את אחד המסמכים שנמצאו מיד נעלם החלון יחד עם כל התוצאות, הפתרון הוא ללחוץ קודם על האפשרות למטה "הצג תוצאות נסופות" ואז נפתח חלון חדש עם כל המסמכים שנמצאו, ואז צריך לפתוח כל קובץ בנפרד ולעשות בתוכו שוב את החיפוש כדי למצוא את התוכן במסמך המבוקש, הבעיה של כולם היא שבוינידוס 10 הסמל פותח חלון בצורה אחרת שאיתו אי"א לחפש כך. ב. לקשרים בשערות ילדות - לקנות שמן קוקוס, לשים בתוך כלי עם מים ורחימים (להמסה) ולמרוח על השיער. לחפוף היטב עם שמפו קושיער מסתרק בקלות. **עוד כתבו:** מסרק פטנט להסתיר מוכרים בחנות החומץ של לפיות, המחיר 40 ₪ - שווה מאד, מתיח כלב. ג. בקשר לקורר שארף מכיר אנשים שנתקפו בזה ולקחו זה המסגרת לזוג שהביא להם זכוכית חדשה בשליש מחיר. **אחר כתבו:** היה לי מדף זכוכית שנשבר במקרה והתבקש אותו עם דבק בגי או בדף כסופר 7 זה ממש חזק. ד. תשובה לשאלה לגבי ילד שקשה לו ללבוש בגדים וזה מפרע לו ומציק ביותר. יש הרבה ילדים שסובלים מרגישות חושית חוסר וויסות בחושים. ועצה טובה בשביל זה ללכת אתו ביחד לחנות בדים או בגדים ולהרגיש ביד מה נעים לו ומה לא. וזה יעיל גם בגלל שהוא מודע לרגישות החושית ויודע מה יותר נעים ומה פחות (אפילו שיבחר את מה שפחות נעים ועדיף ממה ממש שציק) וגם זה שהוא בורח בעצמו, ומחליט על עצמו עור. **עוד כתבו:** מומלץ לעשות בדיקת אלרגיה לכימיקלים שנמצאים באבקת כביסה או בעיות תחושה. **יש שכתבו:** זו רגישות בעור, והיא מתבטאת כאן במגע עם התוויות של הבגדים. לא משהו שאפשר לשנות. פשוט לזכור שכל בגד שעולה על הילד תוסר ממנו תוויות לחלוטין, כולל הקצוות הקטנים הצמודים לבגד (שהם אגב הכי כואבים).. **אחרים כתבו:** בקשר למ שכתבת על ילד שכל דבר שהוא לובש כואב לו וכו', יתכן שצדאי לבדוק הפרעה בויסות חושית - רגישות יתר. אפשר לבדוק האם הילד שונא שנוגעים בו או מלטפים אותו, טובל מלבישת בגדים מדיים מחוספסים או עם תוויות, מודאג אם ידיו או פניו מתלכלכים, סולד ממאכלים מסוימים [כגון עם טעמים עזים] וממקומים מסוימים [כגון נוזלי או מוצק], רגיש לאור [מסתנוור בקלות] ולרעש ומפחד מנוכחותו, רגיש יותר לריחות, ועוד. אם התשובה חיובית, מומלץ לפנות למומחה לבירור [ובכל מקרה יש לפנות ללייעץ רפואי]. **יש שכתבו:** מהי השאלה ששאלתם בעלון על ילד שכל דבר מציק לו צריך לבדוק אם הילד סובל מ"ויסות חושית" בודקים את זה במרפאה בעיסוק בכל קופ"ח ולומר להם שרוצים אבחון לויסות חושית במידה והילד סובל. **והספר אנשים כתבו אי שרצו לכתוב:** בקשר לשאלה על הילד שסובל מבגדים - זוהי כנראה בעיית תחושה!!! ישנם ילדים הסובלים מכך ורק בגדי כותנה טובים להם. צריך לאבחן זאת בדחיפות. הילד סובל. ה. משחה לפצעי בגרות, בבני ברק בבית מרקחת ברח' טרפון פינת ר' עקיבא בשם "ננקסקי". ובעבר הבאנו שיש לשנות חצי כוס מיץ מליון טרי על קיבה ריקה על הבורק. ו. לגבי טיטמה מלוכלכת - פשוט לקנות פיטמה חדשה, ולא להתקמץ... זה גם מחלות וזיהומים שמצטברים שם.

התורה חיה: בקשות עזרה וסיוע מהקוראים: א. אשמח לקבל עצה את הלהרד כתמי צבע שמן מובגדים. ב. אבקש הסברים לגבי כתמים אפורים בבגדים שיוצאים מהמכונה. ג. אני זקוק לעצות למניעת דמעות בעיניים וגירודים. אני סובל באופן קבוע, כולל בימות החורף הקרים מרטיבות באצבעות הרגליים (קצה הנעל). לא ברור ממה הדבר נובע, איזה או משהו לא ידוע. התופעה גורמת לאי נוחות רבה. אי משהו מכיר תופעה כזו או פתרון, נודה אם יפרסם. ד. מחפשים בדחיפות עצה לילדה כבת שנתיים שתולשת לעצמה את השיער בזמן עימום ולפני שניה, כבר קרחה לעצמה חלק נכבד מהראש. ניסינו לחבוש בפלסטר את האצבעות ולשים וזילין על הידיים ועל השיער ולא עזר נשמח לקבל רעיונות. רעיונות שונים ופתרונות יש לשלוח למייל שבסוף העלון.

הלכות מענייני הפרשה וענייני היום

ויברכם ביום ההוא לאמר. בתורה תמימה במדבר ו כג דן האם שרי לברך הבנים בשתי ידיים והביא שם מהגרי"א שבירך ביד אחת כי לא מצינו בשתי ידיים רק לכהנים.

כמה הלכות בענייני ברכות על בריקים ורעמים: על ברק מברכים עושה מעשה בראשית ועל הרעם מברך שכוונו וגבורתו. פוסק המשני"ב שאם החליף יצא ידי"ח. **והברכה** צריכה להיות תוך כדי דיבור מהברק או מהרעם ולכן כשרואה ברק לא ימתין לרעם ואז יברך שניהם כי זה ברכה לבטלה הדוי יותר מכדי דיבור. ואם ברך ברכה אחת והתכוין על שניהם יצא בדיעבד. **כשרואים** ברק ושומעים רעם יחדיו יברך רק מעשה בראשית על שניהם. **ברק** לא צריך לראות את הברק אלא מהמפה שיראה אור שלא ממנו. **ברק** ללא רעם כגון בימות החמה למשני"ב אין לברך עליו (ולחזו"א מברך), ובימות הגשמים צריך לברך תמיד. **מי** שברך ביום לא ישוב ויברך שנית באותו היום כולל בלילה שלאחר מכן אפי' אם ישן או הסחית דעתו מהם (ואם ישן שנית קבע בלילה וקם לפנות בוקר אפי' קודם עלות יברך), **אבל ביום** אחר מברך שוב (ולרוב הפוסקים אפי' אם היה ער לילה), **וה"ה** אם בין ברק לברק נתבחרו השמים **לגמרי** ולא ירד שום גשם ואז חזרו הברקים ורעמים יברך שוב. **נהגו העולם** לברך ברכות השבב בעמידה, שידור בית יעקב. ורבי חיים קניבסקי אמר לי שלא צריך לעמוד.

עוד דין: אסור להיכנס לביהמ"נ מפני הגשם. דעת רבי חיים קניבסקי שאם לפני ביהמ"נ יש גגון אז מותר להיכנס כיון לביהמ"נ כי מוכח שהטעם הוא לא משום הגשם כי היה יכול להיות בחוץ.

מקצת הלכות בענייני יששכר וזבולון שבפרשתנו. בהסכם ישכר וזבולון, אמר רבי חיים קניבסקי, שלא צריך לכתוב את ההסכם, כי כלפי שמיא גליא שכן הווסכם, ומה שמצינו שעשה ק"ח החזו"א הוא משום לפסי את הזבולון. ולענין האם נגרע מחלקו של היששכר והאם עדיף לא לעשות, עונה תמיד רבי חיים קניבסקי בשם החזו"א שאם זה גירוסו של שילמד יותר טוב (ובוודאי זה גירוסו) רצון ה' שיעשה הסכם ובוודאי שעל האדם מוטל לעשות רצון ה'. וכמו שאמר החזו"א לרבי יוסף דינקלס (קובץ אגרות א מט) מאי נפק"מ אם זה יורד ממנהו"ב אם תלמד יותר טוב ואז רצון ה' (ולגוף הענין אחר החזו"א שזה האלוקות היא יורד מהשכר, ומצינו באור החיים שמות ל יג ד"ה עוד ירצה וכ"כ וזבולון לא מתנכה כלל חלקו של היששכר ומקבל שכן שלם, ובמהרי"א וכן במשך חכמה פלגי ע"ז). האם לנשים יש דין של יששכר וזבולון בעזרתן ללימוד התורה של הבעל? תשובה: רבי חיים קניבסקי אומר שנשים יישבו ליד הבעלים שלהם בעוה"ב. יודוע שרבי יוסף חיים זוננפלד אמר לאשתו ושבגלה הוא יישב בגי"ע, כי היא ושלחת אותו ללמוד והיא מקריבה הרבה בשביל זה, אז אפי' שהוא לא לומד כמו שצריך, לא מביע גן עדן והרי זה לא מתאים שהיא תשב בלעדיו בגי"ע אז אפי' שהוא לא לומד כמו שצריך הוא יישב בגולה. וכן מובא בחת"ס שהזבולון מקבל גי"ע גם אם היששכר לא לומד לשמה. והשוותפות עם יששכר וזבולון זה לגרום שלא יהיה ליששכר שום עול אז הוא מקבל חצי חצי, ואם נותרו פחות אז מקבל פחות כפי מה שנתן.

חידות

חידות תשובות פרשת שבוע תשובות לפי סדר הא – ב תשובות תוכחות בסמוך לשאלה, מתאים גם לילדים: א. על ראש מי הניח יעקב יד מינו? אפרים. **ב.** היכן נקברה רחל? בית לחם. **ג.** מי מהשבתים כל גדודיו ישבו לנחלתן? **גד.** מאזיה שבט הגיע שמשון הגיבור? **דן.** **ה.** פסוק שאומרים בקרי"ש שעל המיטקה? המלאך הגואל אותי. **ו.** תהינה לראש יוסף? הלקודקה נזיר אחיו. **ז.** מי שמח בצאתו? זבולון. **ח.** מי ערף את ראשו של עשו? חושים. **ט.** מה כתוב על מלביץ שני"ג לחבירו? טוב ממשקו חלב. **י.** מי היה אריה? יהודה. **יא.** מה ללקח מראובן? כהונה. **יב.** מי הוא אח של שמעון? **לוי.** **יג.** היכן נמצאת שכינה? מעל ראש החולה. **יד.** לאיזה בעל חיים נמשל דן? **נחש.** **טו.** מה ביקשו אחי יוסף מיוסף? **על** ריב. **עו.** מה סבל יששכר? **עול** תורה. **פ.** עלו לקברו של זלכר. **פח.** **צ.** אפי' יוסף אמרו ליוסף אביך? **ציווה** לפני מותו. **ק.** מה עשו בני יעקב לאביהם? **קברו** אותו. **ר.** אפרים במנשה יהיו כמו? **ראובן** ושמעון. **ש.** כמה שנים חי יעקב במצרים? **שבע** עשרה. **ת.** ויארם אליהם שם אחי אל? **תיראו**.

שמות ספרים בפרשת ויחי: יחי יעקב. ראש אפרים. שם אבותי. ראש מנשה. גור אריה. גור אריה יהודה. שבט מיהודה. שבטי ישראל. מעדני מלך. אמרי שפר. פורת יוסף. עלי שור. אבי יעקב. אבן ישראל. ראש יוסף. בנימין זאב. בית יוסף. ברבי יוסף. בין המשפטים.

חידוים - פרשת ויחי"ח

חידות פרשת שבוע מרינו יאיר נוסבכר שליט"א: א. איזה 9 פרשות מוזכרים בפרשה? **ב.** 17 אברי גוף המוזכרים בפרשה? **ג.** 9 בעלי חיים המוזכרים בפרשה? **ד.** שם נוסף למרים? **ה.** פעמים בפרשה שרש"י מזכיר שועל? **ו.** משפט בפרשה שנקרא ישר והפוך?

תשובות: א. ויחי (מז כח) ויצא (מז כט) דברים (מח א) בא (מח ב) וישב (מח ב) וישלח (מח יד) ויקרא (מח ז) **ב.** יד, ראש, עיני (מח ז) וסכם (מח כ) אבן ישראל. ראש יוסף. בנימין זאב. ירכי (מז כט) שדים ורחם (מט כה) פניך (מח יא) אפס

(מט ו) ערף (מט ח) עקב (מט יט) ברכים (מח יב) זרוע (מט כד) עצמות (נ כה) לקודקוד (מט כו). **ג.** שור (מט ו) אריה לביא (מט ט) חמור (מט יד) נחש (מט יז) סוס (מט יז) אילה (מט כא) זאב (מט כז) אנתונו (מט יא). **ד.** אפרת (מח ז). **ה.** מז לא. **מח ז.** **ו.** אנא שא נא.

חידות לשאל את הילדים: א. מילה שקוראים אותה ישר זה דבר שמעיק דברים וכשקוראים אותו הפוך הפרוש של זה הוא נוק בגד או בקרי. **ב.** משהו שיש אותו בבגדי חורף וגם על החיות בניקוד שונה זה לא בשרי ולא חלבי? **ג.** תפילה שנאמרת כל יום בערב וזה קשור לפרשה? **ד.** מה המשוות לגשם, בגד של הכהן הגדול, ובגד של ספר תורה? **ה.** שם אדם שהיפוכו הוא כניו לקב"ה? **ו.** אות כשכותבים אותה הפוך הוא דבר פלא? **ז.** בעל חיים כשכותבים אותו הפוך הוא דבר שעושים עמו בגד?

תשובות: א. רוח. **חור. ב.** פרווה. **ג.** המלאך הגואל. **ד.** מעיל. **ה.** משה השם. **ו.** אלף – פלא. **ז.** דב – דב. **ח.** בד.

חידון משמעותי לפרשת ויחי: 'משמעויות למילה קרב: קרב - הגיע סמוך. 'ויקרבו ימי ישראל" (בראשית מז כט). קרב - תוך. "כי זה שנתיים הרעב בקרב הארץ" (בראשית מז ה). קרב - עלה לקרב על המזבח. הקרבן קרב. 'אדם כי יקריב מכס קרבן" (ויקרא ב). קרב - אברים פנימיים. 'והקרב והכרעיים ירחץ במים" (ויקרא א ג). קרב - הלך. 'והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה" תוי"כ. זה הולכת אברים למזבח (סם). קרב - עימות. מלחמה. "המלמד ידי לקרב" מצודות ציון: ענין מלחמה (תהלים קמד א).

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם

מזה תועלת

התינוק החדש שלנו התחיל לבכות והפסיק מיד. קראתי לאמא ואמרת לה שהתינוק מצטנק.

כשאני אהיה סבא אני לא אחלק לילדים סוכריות מנטה ולא סוכריות לקרץ.

הרבי'ה מתאונן באוזני האבא: מה אני יכול לעשות, הבן שלך כל קולט. אני מסביר שוב ושוב, אבל גם אחרי כל ההסברים אני רואה שלא נופל לו האסימון. האבא: נו, מה אתה רוצה, הוא בכלל לא יודע מה זה אסימון.

מתפלל נכבד, אם בדעתך לשכוח כאן צעיק, מעיל או מטריה וכדו' יאנא צרף לאבידה מדבקה עם שם ומספר טלפון. בברכה, הגבאי"א.

שף שוגא: אני תמיד מקפיד על אמת בבישול. במקום לשאול את הלקוח אם הוא רוצה עוף או בקר, אני שואל: תרנגול או פרה?

פוליטיקאים אנטישמיים בגרמניה דורשים להתיר להם לגדף את היהודים ולהשניא אותם על ההמונים כפי שהדמוקרטיה הישראלית מאפשרת לגדף את החרדים ולהשניא אותם על ההמונים.

אבי המיועדת גוער בשדכן: אבל אמרת שבחור הזה אין שום דרישות! - השדכן: כן, כן, כן הדרשות הן של אבא של.

לכל השולחים הגיגים על בנט, נא להפסיק לשלוח משום שהקוראים כבר לא כל כך זוכרים מי הוא היה.

בדרך כלל כשאני משקר, אני משתדל שזה יהיה מפני דרכי שלום.

אין שמחה כרי' שמחה שולמן.

אחרי שכלי התקשורת נינו את ביטול המס על שתייה מתוקה, כדי לכפות על הציבור את הדאגה לבריאותו - אך טבעי שבקרוב נשמע מהם דרישה להטלת קנס על משפחות ברוכות ילדים שילדיהם ייתפסו בלי סוודר.

הרגע הזה שאתה מנסה להוציא רק את הטישו הראשון מהחתינה בלה.

מה קורה אחי, אתה צם? לא, אני בכור. מה הקשר בכור? לא פסח היום. האא, לא פסח? אז מה זה הקושיות האלה?

לגוף האדם יש 7 טריליון עצבים. ועדיין יש אנשים שמצליחים לעלות על כל אחד מהם.

כשאני אומר לילדים: תיכף אבא יראה לכם מה זה... אני נבהל איתם. עד שאני נזכר שזה אני...

הבעיה עם שעונים מעוררים שהם מעירים את כל מי שסביב, חוץ מאת זה שצריך לקום.

כשהילד לא רוצה משהו הדרך הטובה ביותר לגרום לו לרצות זה לתת את זה לאח שלו.

לסודה יש טעם של מה שמרגישים כשהרגל נרדמת.

עדיף לשתוק ולהיחשב טיפוש מאשר לפתוח את הפה ולהוכיח שזה נכון.

אין הבדל בין חכם לטיפש, שניהם חושבים שהם יודעים הכל.

10 פעמים אומרים לילד לסדר את המשחקים והוא לא שומע. אבל כשנפתחת שקית של חטיפי הוא שומע גם ממרחק קילומטר.

הרגע שאתה מנסה לצלם מישהו בלי שישים לב ויוצא לך פלאש...

שלט בחנות חדשה: לרגל הפתיחה - מחירי סגייה.

תודה מאוד לכל מי ששם את כל הגיניה שלו בגינה הי"ר שיוכה שאת כתביו לא ישימו בגינה אלא ישתמשו בזה כל הזמן לטובה. אני מרגיש צורך להודות לאחד מענקי הדור

בכל התחומים בקי בכל חדרי התורה, עמל בתורה עד כלות הכוחות פועל רבות לעמן הפרט והכלל בלי גבול ומידה, ענק הדור בצניעות וענווה, ולויו נאמר יאדם גדול' **רבי מתתיהו זאב זלזניק שליט"א** מרחיב הרב שב בני ברק ורב גדול באלעד. שהוא דמות וסמל לאדם מושלם.

אני רוצה להודות לילדים המופלאים שלומדים כמו בחורים גאונים, יש להם הבנה מעמיקה בכל תחומי התורה, עליהם נאמר אשרי יולדתם. בטוח שיהיה ראוי שישבות גדולות וחשובות. הילד המופלא אברהם יצחק סורוצקין נ"י ואלי שפיץ נ"י. מעטרת שלמה מרכז

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23. **ובניהמ"ד המרכזי מניין אברכים 'פרדס כץ'** רחוב אבוחצירא 9, **ובכולל 'מורשה ודעת' (בית כנסת הגדול)** בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקרטון בארון למטה. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים ובראשם **רבי יזידיה זו שליט"א - 'משבתי הרב זו:** מסכים שיתכונן עליו את מדור שבחי הרב זר ועי"ז הוא יהיה בן עוה"ב ולא רק בגלל כפרת עוונות שבוה. **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון **במדיעין עלילות** (לא כמות) החל מיום חמישי בערב בשעה 7:36 בכניסה לחנות ש.מ.ח. – שרותי משרד רחוב רשב"י 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א, שכל מה שנאמר עליו הוא כאין וכאפס לעומת מה שהוא באמת. **כן ניתן להשיג בירושלים** בשיבת מיר אצל האיש שהוא דמות לאדם מעביר על מדותיו רבי דוד רוטשילד שליט"א או אצל האישי בעל לב הזהב, שכולם אוהבים אותו אהבת נפש ואומרים עליו אשרי יולדתו, הדמות של ישיבת מיר מרביץ תורה בדרכי המופלאות ואחד מחשובי הרבנים של ארגון בלב אחד רבי אבי פרידנר שליט"א. **בבית שמש** אצל האישי שכל הזמן שואף לעשות דברים טובים בעולם רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. **וכן** בישיבת מרן הגרי"מ שטרנבוך - חבקוק הנביא 7 רמה ג'. **בנתיבות** ביבית בוכרסי'. ובבית יצחק. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד, אצל החבור החשוב ישי וכו' נ"י. **בירוסה** אצל האישי שמפרסם מדי שבוע בעוד דבר גדול שלו רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. **באופקים** בבית הכנסת זכרון אליהו. **בקריית גת** בביהמ"כ שומרי אמונים ובביכ"ז קרעטשניף מיום שיש. **בחזון יחזקאל:** בבית הכנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החידי"א רובע ג אצל גדול מזכי הרבים בדורנו רבי יצחק משענייה שליט"א **בעוצם** בישיבת נר זרח עי"ז מרא דכריתות שליטיה רבי שמואל הוניגסברג שליט"א. יהי"ר שיעשה שמחות בקרוב **ברכסים** אצל האישי שהוא אדם מופלא מאוד רבי יוסף המאירי שליט"א כולל נר ישראל גבעה ב. **ברעננה** אצל משפחת זכאי המיוחדת והנפלאה

רחוב נעמי 9/5 טלפון: 052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת שגמר הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. **תקוה** חסידים. בעש"ט צאנו גור ויוצאי חברון, עי"ז רבי יואל פינהנדר שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל וכן בישיבת עטרת שלמה. **בראשון לציון** אצל הנ"ל: וכן בעיר **אלעד** בישיבות כנסת יחזקאל ותורה בתפארתה ובישיבת הרי"ן עי"ז רבי יואל פינהנדר שליט"א. **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת עי"ז האישי שהוא גדול הצדיקים בצפת רבי אברהם לויסון שליט"א. **בקריית אתא:** בבית הכנסת מאקווא ירושלים 3 עי"ז החבור המפורסם בצדקותו עדין לגדולות אהוב הבריות נחמיה ברושטיין נ"י וכן בבית הכנסת של הקהילה החרדית בקריית אתא רחוב כנלסון 5. **ברמת השרון** אצל האישי שרבים עוקבים אחריו מדי שבוע אחרי עלייתו בתורה ובמידות רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות מידי יום רביעי. **בחדרה** בכולל אדרת אליהו בראשות הרב נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13 **במנז'סטר** אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: 447425793110. **בארגנטינה** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים.

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר לטלפון: 03-6180383.

כמו"כ העלון נמצא ביכל העלונים' בעיצוב בשם 'לבית התורני'. רוכ העלון (מלבד ההערות שבסופו) מופיע ב'יקובץ גליונות'.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל ארבעת השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבת. מקישים על פתח תיקוה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאת העלון לפנות: 0527633431 או ב'נדריס פלוס' - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסייעים! עלון בודד עולה לנו 15 אגורות. אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.